BIJLAGE 11 TOTAALOVERZICHT UITVOERINGSSTRATEGIE 2023-2025 | RES-REGIO DRENTHE

Project	Toelichting	Deelthema	Partijen	Planning		
				2023	2024	2025
VANUIT DE RES-REGIO DRENTHE GAAN WE WERKEN AAN DE VOLGENDE PROJECTEN EN PROGRAMMA'S:						
Regionale Routekaart Netinfrastructuur Elektriciteit	De komende twee jaar werken we, samen met overheden, netbeheerders en maatschappelijke partners, intensiever aan netcapaciteitsvraagstukken, met als doel te komen tot een netinfrastructuur die passend is voor de energievraag- en het aanbod, van nu en de toekomst. Hierin zoeken we actief naar de samenhang met het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (p MIEK).	Hernieuwbare elektriciteit	Drentse Energietafel			
			Enexis, RENDO, TenneT, gemeenten, Provincie Drenthe			
Regionale Routekaart Warmtebronnen & -infrastructuur - **Herijken regionale warmtebronnen** - **Informatie op wijkniveau**	De komende twee jaar herijken we de alternatieve warmtebronnen die binnen de regio Drenthe kunnen worden ingezet. Deze herijking warmtebronnen biedt input voor de gemeenten om in hun Transitievisies Warmte 2.0 keuzes te heroverwegen of aan te scherpen. Met de netbeheerders trekken we samen op om de toekomstige elektriciteitsvraag voor warmte zo scherp mogelijk te krijgen, zodat de netbeheerders hierop hun investeringsplannen kunnen maken. Hierin zoeken we actief naar de samenhang- en werking met de regionale flexpool Warmtetransitie, het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (p MIEK) en de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL).	Duurzame warmte	Drentse Energietafel			
			Enexis, RENDO, TenneT, gemeenten, Provincie Drenthe, waterschappen, VDG			

Uitvoeringsprogramma Zon-op-dak	Vanuit efficiënt ruimtegebruik willen we nadrukkelijk inzetten op opwek van duurzame elektriciteit door zon-op-dak. In de RES 1.0 is de (deel)bijdrage zon-op-dak vastgesteld op 0,893 TWh in 2030. Voor het aanjagen van de realisatie van zon-op-dak voeren we drie sporen uit om tot een intensivering te komen. Het gaat om de sporen MKB, landbouw en maatschappelijk vastgoed. We werken aan een stevig meerjarig uitvoeringsprogramma voor deze sporen dat in samenwerking met alle betrokken partners wordt uitgevoerd. Dit programma wordt in 2023 uitgewerkt en daarna operationeel gemaakt.	Hernieuwbare elektriciteit	Drentse Energietafel			
			Gemeenten, Provincie Drenthe, LTO, VNO-NCW, NMFD, Drentse Kei, Enexis, RENDO, TenneT			
Uitvoeringsprogramma Groen Gas	We hebben voor de productie van groen gas kansen geïdentificeerd waarbij het van meerwaarde is om als RES-regio samen op te trekken en afspraken te maken over het produceren van groen gas. Bijvoorbeeld over de hoeveelheid te produceren groen gas, de strategische plaatsen van invoedstations, de maximale transportafstanden van mest voor de vergisting en lokaal eigendom. Richting 2025 werken we deze afspraken verder uit, en stellen we aan de hand van deze afspraken een uitvoeringsprogramma op. RES-partners spelen binnen dit uitvoeringsprogramma hun eigen rol. Zo speelt de provincie bijvoorbeeld een mogelijke rol in het verstrekken van subsidies.	Duurzame warmte	Drentse Energietafel			
			Gemeenten, Provincie Drenthe, LTO, VNO-NCW, NMFD, Drentse Kei, Enexis, RENDO, TenneT			
Drentse RES-monitor	Met de RES-monitor wordt per deelthema gevolgd wat de voortgang is van de gestelde doelen tot 2030. Halfjaarlijks	Monitoring	Drentse Energietafel			

	wordt een voortgangsrapportage opgesteld. In 2023 komt de onlinetool beschikbaar. Gemeenten kunnen dan nog sneller/gemakkelijker mutaties voor de monitor aangeven. De huidige monitor kent een thematische benadering. In 2023 komt de projectgerichte RES-monitor beschikbaar. Hierbij is het uitgangspunt dat inzichtelijk is welke projecten er allemaal in een bepaalde omtrek van een gekozen locatie binnen Drenthe aanwezig zijn.		Gemeenten, Provincie Drenthe			
Signaleren en oplossen knelpunten uitvoering en voortgang ambities RES 1.0	De komende twee jaar zijn cruciaal om de ambities zoals opgenomen in de RES 1.0-regio Drenthe uiterlijk 2030 gerealiseerd te hebben. Als Drentse Energietafel zetten we daar samen onze schouders onder. Wanneer er bij een gemeente knelpunten worden gesignaleerd, kan de betreffende gemeente het opgebouwde RES-netwerk benutten voor het ophalen van kennis, ervaring en expertise. Ambtelijk pakt het werkbureau een rol op in het verbinden van vraag- en aanbod van kennis en ervaring, bijvoorbeeld op het gebied van lokaal eigendom of juridische instrumenten en projectplanning.	Hernieuwbare elektriciteit; Maatschappelijke betrokkenheid; Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel Gemeenten			
Potentie gaswinningslocaties energietransitie	In de regio zijn diverse gaswinningslocaties die buiten gebruik zijn gesteld of dit op korte termijn gaan worden. De vergunninghouder (vaak de NAM) is verplicht deze locaties, als er geen gas meer wordt gewonnen, op te ruimen. Voor een aantal geldt dat ze vanwege de ligging en de aanwezig infrastructuur interessant zijn om ze voor andere energiedoeleinden te gebruiken. De regionale kansen worden inzichtelijk gemaakt en in het volgende voortgangsdocument opgenomen.	Duurzame warmte/ Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel Gemeenten, Provincie Drenthe, NAM			

Verkenning beleid hybride warmtepompen	Door het Rijk is aangekondigd dat er vanaf 2026 alleen nog nieuwe cv-ketels verkocht mogen worden die zijn voorzien van een hybride warmtepomp. Verkend wordt of er mogelijkheden zijn op gemeentelijk niveau beleid vast te stellen voor warmtepompen met als doel geluidsoverlast en een negatieve impact op het straatbeeld te beperken. In de verkenning worden ook de mogelijkheden meegenomen om in stedelijke gebieden met weinig ruimte de aanleg van kleine collectieve warmtesystemen te verplichten. Hiermee zou voorkomen kunnen worden dat er in compacte woongebieden veel overlast gevende warmtepompen worden geplaatst.	Duurzame warmte / Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel Gemeenten			
Ontwikkeling online projecttool	We ontwikkelen momenteel een online projecttool waarop we de projectvoortgang – en details op een publieksvriendelijke manier presenteren. Doel: inwoners van Drenthe op een toegankelijke manier inzicht geven in de voortgang van de energietransitie in hun omgeving. De eerste stappen hiertoe zijn de afgelopen periode gezet. In 2023 wordt de projecttool gelanceerd.	Maatschappelijke betrokkenheid	Drentse Energietafel Gemeenten, Provincie Drenthe, Drentse Kei, NMFD			
Uitvoeringsprogramma lokaal eigendom	Lokaal eigendom is van groot belang om het draagvlak voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie te behouden en te vergroten. Draagvlak dat nodig is om de komende decennia vaart te houden bij de realisatie van de ambities zoals opgenomen in de RES 1.0. Daarbij is het uitgangspunt: lokaal opgewekt, lokaal geconsumeerd en lokaal geprofiteerd. Lokaal eigendom is de beste manier om dit voor elkaar te krijgen. Er spelen meerdere factoren een rol spelen die de slagingskans van lokaal eigendom beïnvloeden, zowel in positieve als in negatieve zin. Richting 2025 identificeren we deze belemmerende en stimulerende factoren, maken we hier afspraken over,	Maatschappelijke betrokkenheid	Drentse Energietafel Gemeenten, Provincie Drenthe, Drentse Kei, NMFD			

	werken de afspraken verder uit en stellen we aan de hand van deze afspraken een uitvoeringsprogramma op. RES-partners spelen binnen dit uitvoeringsprogramma hun eigen rol.					
Verkenning zelfrealisatie en -exploitatie energieprojecten	Vanwege het ontbreken van een wettelijk kader voor lokaal eigendom, lopen we in de regio Drenthe tegen problemen op bij het realiseren van lokaal eigendom. Om de kans te vergroten lokaal te kunnen profiteren van de opwek van duurzame energie, verkennen we de komende periode of het voor gemeenten interessant is om op eigen grond zelf energieprojecten te ontwikkelen en te exploiteren. Onderwerpen die daarin worden meegenomen zijn besluitvorming, financiering, projectmanagement, contractvorming en communicatie.	Maatschappelijke betrokkenheid	Drentse Energietafel			
			Gemeenten, Provincie Drenthe, Drentse Kei, NMFD			
Energie-educatie - **Primair onderwijs** - **Voortgezet onderwijs** - **MBO/HBO/WO**	We ontwikkelen een lesbrief bij het energiespel en brengen energie-educatie onder de aandacht bij de basisscholen. We verkennen samen met JongRES de mogelijkheid om in 2023 een hackaton te organiseren. Daarnaast verkennen we met externe partners mogelijkheden voor het aanbieden van energie-onderwijsprojecten op middelbare scholen. Overheden en onderwijsinstellingen van het MBO, HBO en WO ontwikkelen in Drenthe verschillende onderwijsconcepten op het gebied van energie en/of techniek, zoals de IT Hub Hoogeveen en de Greenwise Campus. We verkennen of het meerwaarde heeft om hier ook in RES-verband een rol in te spelen.	Maatschappelijke betrokkenheid	Drentse Energietafel			
			JongRES, gemeenten, Provincie Drenthe			

Ontwerpgids Drentse Ontwerp- en Energie Tafel	Voor nieuwe en in voorbereiding zijnde initiatieven kunnen gemeenten en initiatieven de *Ontwerpgids Drentse Ontwerp- en Energie Tafel* inzetten. De Drentse Energietafel houdt de ontwerpgids actueel en faciliteert uitwisseling van ervaringen met de gids en bijbehorende ontwerpmethode.	Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel			
			Gemeenten, Provincie Drenthe, NMFD, Drentse Kei			
Energieparagraaf	In samenspraak met de VDG werkt de Drentse Energietafel het concept van de *Energieparagraaf* verder uit. Dit vormt het equivalent van de Waterparagraaf die sinds 2003 wordt opgenomen in ruimtelijke plannen. De Energieparagraaf kan een goede inbedding van energieplanologie in concrete plannen en vergunningen borgen en vereenvoudigen, ook in samenspraak met bijvoorbeeld netwerkbeheerders. Ook toetsing aan de ruimtelijke principes uit het klimaatakkoord kan hierin een plaats krijgen.	Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel			
			VDG, Gemeenten, Provincie Drenthe			
Evaluatiemethodiek	De Drentse Energietafel ontwikkelt een evaluatiemethodiek om de ruimtelijke doorwerking van gerealiseerde energieprojecten meer gestandaardiseerd vast te kunnen leggen en onderling meer vergelijkbaar te maken met behulp van GIS en een lagenbenadering. Dit vereenvoudigt projectevaluaties en biedt op termijn mogelijkheden om de ruimtelijke doorwerking van meerdere energieprojecten in een gebied meer gestandaardiseerd te onderzoeken, gebiedsgerichte ontwerpateliers te organiseren en de uitkomsten terug te koppelen naar de Drentse Energietafel.	Zorgvuldig ruimtegebruik	Drentse Energietafel			
			Gemeenten			

WE WERKEN SAMEN AAN DE VOLGENDE PROJECTEN EN PROGRAMMA'S VAN ONZE PARTNERS:						
Vergunningverlening ambitie RES 1.0	Eind 2024 heeft elke gemeente concreet zicht op realisatie van de ambities voor 2030 of heeft - voor zover de netwerkcapaciteit dat inmiddels toestaat – concrete stappen ondernomen voor de vergunningverlening van energieprojecten in het licht van de eigen RES-ambitie.	Hernieuwbare elektriciteit	Gemeenten, waterschappen			
			Drentse Energietafel, DET-partners, (lokale) stakeholders			
Opstellen en aanscherpen energiebeleid	De in de RES 1.0 gemaakte afspraken, moeten vertaald worden in gemeentelijk en provinciaal beleid. Hiervoor stellen gemeenten en provincie nieuw beleid op of ze scherpen bestaand beleid aan. Als RES-regio kunnen we hierbij – als gewenst – adviseren.	Maatschappelijke betrokkenheid/Zorgvuldig ruimtegebruik	Gemeenten, Provincie Drenthe			
			Drentse Energietafel, DET-partners, (lokale) stakeholders			
Transitievisies Warmte en Wijkuitvoeringsplannen	De gemeenten zijn de regisseurs van de warmtetransitie. De gemeenten maken op weg naar de *Transitievisies Warmte 2.0* concreter van welke duurzame warmtebronnen gebruik gemaakt gaat worden om de woningen en utiliteitsgebouwen in de gemeente van warmte te voorzien. Dit geeft de landelijke en regionale netbeheerders inzicht over hoe de netinfrastructuur van de toekomst eruit moet komen te zien om dit te kunnen	Duurzame warmte	Gemeenten			

	faciliteren. Naast goede participatie met de inwoners worden de netbeheerders daarom ook als adviseur en uitvoerende partij nauw betrokken. Samen met de inwoners worden door de gemeenten Wijkuitvoeringsplannen (WUP's) opgesteld voor de wijken die als eerste van het aardgas afgaan. De netbeheerders pakken hun rol op door intensiever met de gemeente samen te werken. De netbeheerders maken voor de verschillende warmtekeuzes de impact voor het aardgas- en elektriciteitsnet inzichtelijk. De gemeenten maken uiteindelijk de keuzes.		Lokale stakeholders, Drentse Energietafel, RES-partners, Enexis, RENDO, TenneT			
Programma Lokale Energietransitie Drenthe (PLED)	We blijven nauw betrokken bij het Programma Lokale Energietransitie Drenthe (PLED) van de Drentse Kei, de Natuur- en Milieufederatie Drenthe en de Provincie Drenthe. De komende periode verkennen we hoe we het PLED als regio kunnen ondersteunen om de positie en de slagkracht van het Steunpunt te versterken, en hoe we de verbinding en samenwerking tussen het PLED, de RES-regio Drenthe en de Drentse gemeenten kunnen verbeteren.	Maatschappelijke betrokkenheid	Provincie Drenthe, Drentse Kei en NMF Drenthe			
			Drentse Energietafel			
Vergunningsverlening omgevingswet	Het is zaak om de huidige periode van netcongestie in ieders voordeel te benutten en doordacht in kansrijke voortrajecten te investeren. Het gaat niet alleen om planvorming, maar ook om voldoende deskundigheid en capaciteit op uitvoeringsniveau. De VDG werkt in dit verband aan stroomlijning van de vergunningverlening onder de Omgevingswet, in samenwerking met RUD Drenthe, provincie, waterschappen en andere betrokkenen.	Zorgvuldig ruimtegebruik	VDG, gemeenten			
			RUD Drenthe, Provincie Drenthe, waterschappen, Drentse Energietafel			